

PROGRAM STUDIÓW
od roku akademickiego 2019/2020

OGÓLNA CHARAKTERYTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów:	Filozofia	
Poziom kształcenia:	pierwszy stopień (licencjackie)	
Profil kształcenia:	ogólnoakademicki	
Forma studiów:	stacjonarne	
Dyscypliny naukowe/artystyczne	liczba ECTS	%
wiodąca (ponad 50% efektów uczenia się): filozofia	157	87
pozostałe:		
psychologia	6	3
pedagogika	17	10
Wskazanie związku z misją Uczelni i strategią jej rozwoju:	<p>Studia pierwszego stopnia na kierunku Filozofia zgodne są z ogólną charakterystyką misji uczelni, która definiowana jest jako „działalność naukowa i dydaktyczna, realizowana poprzez prowadzenie badań naukowych, udostępnianie i upowszechnianie wiedzy, nauczanie akademickie studentów, doktorantów i słuchaczy, prowadzenie działalności popularyzującej wiedzę, współpracę z ośrodkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi”. Prezentowana oferta rozszerza/spełnia propozycję określoną w przytoczonym cytacie jako „nauczanie akademickie studentów”.</p> <p>Studia pierwszego stopnia pozwolą uczelni poszerzyć wymieniony wyżej ważny i wart podkreślenia obszar działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej naszego ośrodka, jakim jest wspólne uczestnictwo studentów i pracowników w comiesięcznych otwartych zebraniach naukowych Instytutu Filozofii. Bardzo podobny charakter ma liczny udział studentów w posiedzeniach Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.</p> <p>Przedstawiany kierunek wypełniać ma także lokalne zadania, które stawia przed sobą Akademia: „Uczelnia realizuje swoją misję ze świadomością rangi historycznej, społecznej, ekonomicznej oraz</p>	

	<p>kulturowej Częstochowy i regionu”. O ich spełnieniu świadczy duże powodzenie wśród mieszkańców regionu naszych studiów licencjackich. Potwierdza ją także aktywna działalność Studenckiego Koła Filozoficznego, polegająca m.in. na udziale jego członków w sesjach naukowych odbywających się poza naszym ośrodkiem.</p> <p>Droga realizacji misji polega na umożliwieniu studentom efektywnego zdobywania nowoczesnej wiedzy z obszaru nauk humanistycznych i społecznych oraz jej pogłębianie i upowszechnianie przez nauczycieli akademickich.</p> <p>Przygotowany program kształcenia, zgodny z wytycznymi PRK, daje poczucie stabilności i przekonania, że student po jego zrealizowaniu będzie wykazywał się szeroką wiedzą z przedmiotów zawartych w programach nauczania oraz umiejętnościami poruszania się w ramach ich głównych obszarów badawczych, a także zdobędzie praktyczne umiejętności pozwalające odnaleźć mu się na rynku pracy</p>
<p>Ogólne cele kształcenia oraz możliwość zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów:</p>	<p>Przyjęty program kierunku studiów pierwszego stopnia Filozofia zapewnia uzyskanie podstaw wszechstronnej wiedzy z zakresu kanonu nauk filozoficznych. Specjalistyczna wiedza filozoficzna jest w nim osadzona i skorelowana z wiedzą ogólnohumanistyczną zdobywaną za pośrednictwem przedmiotów specjalizacyjnych oraz przedmiotów do wyboru, które reprezentują różne dziedziny i dyscypliny humanistyki. Wykształcenie z obszaru nauk humanistycznych jest uzupełnione odpowiednim komponentem wiedzy z zakresu nauk społecznych – stosownie do treści tych kierunkowych efektów uczenia się, które odnoszą się do tego drugiego obszaru nauki. Zdobyta wiedza z zakresu humanistyki i nauk społecznych pozwala absolwentowi nie tylko orientować się w problematyce filozoficznej, ale także rozumieć współczesny świat, zachodzące w nim przemiany cywilizacyjne oraz całościowo ujmować zjawiska kulturowe w ich warstwie politycznej, ekonomicznej, artystycznej, obyczajowej i społecznej. Studia stacjonarne I-go stopnia na kierunku Filozofia realizowane są w ramach następujących specjalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • filozofia teoretyczna • filozofia z komunikacją społeczną • filozofia nauczycielska <p>Studia trwają 6 semestrów i prowadzą do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia (licencjat z zakresu filozofii).</p> <p>W ramach każdej specjalności realizowana jest grupa treści ogólnych, kierunkowych i specjalizacyjnych, są one wspólne dla wszystkich specjalności. Grupa treści</p>

ogólnych obejmuje kształcenie w zakresie: socjologii, psychologii, wychowania fizycznego, technologii informacyjnych, ochrony własności intelektualnej, metod uczenia się i studiowania oraz przedmiotu swobodnego wyboru. Grupa treści kierunkowych obejmuje kształcenie z zakresu: historii filozofii (starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i współczesnej) oraz filozofii systematycznej (etyki, ontologii, epistemologii oraz estetyki). Celem kształcenia w obrębie grup zajęć przypisanych do tych grup treści jest zdobycie wykształcenia humanistycznego i wszechstronnej wiedzy w zakresie podstaw europejskiej kultury i tradycji filozoficznej. Kształcenie to jest wspierane opanowaniem języków nowożytnych (zajęcia prowadzone w ramach lektoratów oraz translatorów). Grupa treści specjalizacyjnych obejmuje: wykłady i ćwiczenia/konwersatoria specjalizacyjne oraz rozbudowaną grupę przedmiotów do wyboru. Seminarium licencjackie ma służyć merytorycznemu i metodologicznemu przygotowaniu do napisania pracy licencjackiej i zdobycia kwalifikacji pierwszego stopnia.

Grupy zajęć przypisane do poszczególnych specjalności odwołują się do szczegółowych zagadnień specjalistycznych z zakresu zgodnego z wybraną specjalnością. Pozwalają przygotować studenta do autonomicznej realizacji pogłębionych działań analitycznych oraz do rozwiązywania złożonych problemów w danym zakresie.

Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotom w poszczególnych grupach zajęć podana jest w planie studiów stacjonarnych filozofii pierwszego stopnia.

Realizacja efektów uczenia się przewidzianych programem studiów przygotowuje absolwenta studiów filozoficznych I stopnia do radzenia sobie na trudnym współczesnym rynku pracy. Absolwent uzyskuje, oprócz wykształcenia obejmującego historię filozofii i tradycyjną problematykę filozoficzną, podstawy wiedzy z obszaru nauk społecznych i poszczególnych dziedzin kultury (języka, sztuki, religii, polityki, nauki) oraz umiejętności i kompetencje z zakresu komunikacji społecznej, które pozwalają na aktywność zawodową w różnych dziedzinach życia społecznego, kulturowego i politycznego.

Ukończenie studiów filozoficznych pierwszego stopnia dostarcza wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych dla takich form aktywności intelektualnych, jak sztuka argumentowania, prowadzenie dialogu czy kształtowanie postaw światopoglądowych. Absolwent zdobywa też umiejętności pozwalające na samodzielne zarządzanie procesami akumulacji wiedzy.

W oparciu o uzyskaną wiedzę i zdobyte umiejętności absolwent Filozofii potrafi interpretować idee filozoficzne w ich własnym kontekście historycznym, a także odnosić je do współczesnych ram kulturowych. Właściwie rozpoznaje współczesne problemy filozofii korzystając z subdyscyplin filozofii (historii filozofii, logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki). Absolwent orientuje się w tradycji filozoficznej: zna jej najważniejsze koncepcje, nurty i stanowiska. Potrafi też interpretować jej podstawową problematykę odnosząc ją do wybranych zagadnień szczegółowych.

Absolwent opanowuje podstawy interpretacji tekstu filozoficznego oraz umiejętność rozumienia obcojęzycznych tekstów filozoficznych. Posiada podstawy metodologiczne do pracy badawczej w zakresie filozofii lub pracy w zawodach wymagających kompetencji krytycznych, interpretacyjnych i argumentacyjnych. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia (magisterskich), które może kontynuować w UJD w Częstochowie lub w innych uczelniach posiadających odpowiednie uprawnienia.

Kompetencje społeczne absolwenta studiów filozoficznych są zogniskowane na zdolnościach twórczego i krytycznego myślenia oraz na umiejętnym formułowaniu i uzasadnianiu własnych poglądów. Zdobyta wiedza o człowieku i jego społeczno-kulturowym otoczeniu umożliwia absolwentowi dokonywanie analiz kondycji jednostki ludzkiej w wymiarze moralnym, religijnym i światopoglądowym. Wiedza i umiejętności przyswojone z różnych dyscyplin naukowych pozwala absolwentowi na stosowanie jej w konkretnych sytuacjach interpersonalnych i społecznych. Absolwent potrafi budować odpowiednie strategie argumentacyjne oraz formułować przekonujące odpowiedzi na krytykę. Posiada też wiedzę o założeniach aksjologicznych konstytuujących struktury i zachowania społeczne, orientuje się w naturze norm społecznych i drogach wpływania na ludzkie zachowania.

Treści nauczania przygotowywane w programie studiów zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się wymaganych przez interesariuszy zewnętrznych.

Podana wyżej charakterystyka absolwenta jest szczegółowo ujęta w osiągniętych w procesie dydaktycznym kierunkowych efektach uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Absolwent specjalności **"Filozofia teoretyczna"** posiada pogłębioną wiedzę oraz umiejętności w zakresie klasycznych i współczesnych koncepcji filozoficznych. Analizuje i wykorzystuje idee filozoficzne w procesach kulturowych i społecznych. Wykorzystuje wiedzę filozoficzną w konkretnych

sytuacjach problemowych. Stosuje możliwości refleksji humanistycznej w różnorodnych typach interakcji społecznych.

Absolwent specjalności "**Filozofia z komunikacją społeczną**" posiada wiedzę oraz umiejętności w zakresie standardowych technik komunikacji oraz procesów dystrybucji, transmisji i alokacji zasobów informacyjnych. Stosuje dostępne narzędzia komunikacyjne i możliwości technologiczne w procesach kulturowych i społecznych. Identyfikuje związki pomiędzy współczesnymi ideami filozoficznymi a transformacjami przestrzeni informacyjnej.

Absolwent specjalności "**Filozofia nauczycielska**" posiada wiedzę oraz umiejętności w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania filozofii i etyki oraz podstawową wiedzę psychologiczną i pedagogiczną dotyczącą procesów rozwoju, wychowania i nauczania. Jest przygotowany do prowadzenia lekcji z filozofii i etyki. Realizuje dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze zadania szkoły. Analizuje i interpretuje typowe sytuacje i zdarzenia edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, a także motywy i wzory zachowań uczestników tych sytuacji. Animuje i wspiera rozwój ucznia, wzmacnia go w procesie jego rozwoju. Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.

	<p>Celem studiów pierwszego stopnia jest odpowiednie wykształcenie filozoficzne absolwenta. Przekazanie mu wiedzy filozoficznej i ogólnej, zapoznanie z aparaturą niezbędną do rozumienia tradycyjnej literatury filozoficznej oraz tekstów kultury współczesnej. Oprócz wiedzy ogólnofilozoficznej otrzyma on przygotowanie do pracy w różnych dziedzinach życia społecznego i kulturalnego (np. w instytucjach kulturalno-oświatowych, politycznych, w środkach masowego przekazu). Powyższe zamierzenie jest realizowane przez studiowanie zestawu odpowiednio dobranych przedmiotów specjalizacyjnych, za pomocą ćwiczeń, częściowo o charakterze praktycznym. Program studiów zapewnia też zdobycie podstawowych umiejętności niezbędnych dla różnych form aktywności intelektualnej (zawodowej i pozazawodowej), między innymi umiejętności artykulacji i uzasadniania własnych poglądów, kształtowania postaw światopoglądowych czy rozwiązywania różnych problemów społecznych i egzystencjalnych (w obrębie których niezbędna jest wiedza z zakresu komunikacji, dialogu, mediacji itp.).</p> <p>Treści nauczania przygotowywane dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zgadzają się z aktualnie realizowanymi programami studiów filozoficznych w polskim szkolnictwie wyższym. Program zawiera podstawowy kanon filozoficzny uzupełniony o przedmioty specjalnościowe. Program studiów uwzględnia system ECTS.</p>
<p>Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):</p>	<p>Od kandydatów będzie się oczekiwało posiadania kompetencji z zakresu wiedzy i umiejętności przede wszystkim w obszarze nauk humanistycznych i społecznych.</p> <p>Zasady kwalifikacji na kierunek filozofia określone są w postępowaniu rekrutacyjnym.</p>
<p>Tytuł zawodowy uzyskany przez absolwenta:</p>	<p>licencjat filozofii</p>
<p>Wymóg ukończenia studiów:</p>	<p>Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, któremu przypisano określoną dla danego poziomu liczbę punktów ECTS, 2) złożenie egzaminu dyplomowego, 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej.

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis efektów uczenia się dla kierunku: FILOZOFIA			
Poziom kształcenia: STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA			
Profil kształcenia: OGÓLNOAKADEMICKI			
Lp.	Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się (kod składnika opisu)

WIEDZA			
K_W01	opisuje i analizuje historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych		P6S_WG P6S_WK
K_W02	rozpoznaje i wyjaśnia główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii		P6S_WG P6S_WK
K_W03	rozpoznaje miejsce, znaczenie i relacje pomiędzy filozofią a innymi naukami, opisuje związki pomiędzy nimi i definiuje specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii		P6S_WG P6S_WK
K_W04	ma wiedzę o człowieku, jego miejscu w świecie, społeczeństwie i kulturze		P6S_WG P6S_WK
K_W05	rozpoznaje na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury i społeczeństwa w Polsce i na świecie		P6S_WG P6S_WK
K_W06	przedstawia filozoficzne uwarunkowania powstania i rozwoju psychologii, socjologii i innych nauk o człowieku		P6S_WG P6S_WK
K_W07	ma wiedzę o założeniach aksjologicznych konstytuujących struktury, interakcjach i instytucjach społecznych oraz o źródłach norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na ludzkie zachowania		P6S_WG P6S_WK
K_W08	określa miejsce i znaczenie filozofii dla kształtowania kondycji jednostki ludzkiej w wymiarze moralnym, religijnym i światopoglądowym		P6S_WG P6S_WK
K_W09	Zna zasady interpretacji tekstu filozoficznego, rozróżnia sposoby jego wykorzystywania i związki z regułami ochrony prawnej własności intelektualnej		P6S_WG P6S_WK
K_W10	definiuje podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim		P6S_WG P6S_WK
K_W11	stosuje podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym		P6S_WG P6S_WK
K_W12	ma elementarną wiedzę z zakresu technologii informacyjnej		P6S_WG P6S_WK
K_W13	posiada wiedzę w zakresie promocji zdrowia i kultury fizycznej		P6S_WG P6S_WK

UMIEJĘTNOŚCI

K_U01	czyta ze zrozumieniem i interpretuje tekst filozoficzny	P6_UW P6_UK
K_U02	samodzielnie zdobywa wiedzę filozoficzną poprzez wyszukiwanie, analizę, ocenę, selekcję i wykorzystanie informacji ze źródeł pisanych i elektronicznych	P6_UW P6_UK P6_UO
K_U03	poprawnie stosuje terminologię filozoficzną, trafnie rozpoznaje znaczenie pojęć języka potocznego. Poprawnie projektuje definicje terminów używanych w ramach własnych wypowiedzi	P6_UW P6_UK
K_U04	wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych	P6_UW P6_UU
K_U05	formułuje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych na podstawie samodzielnie dobranej literatury	P6_UW P6_UK P6_UU P6_UO
K_U06	analizuje i stosuje argumenty filozoficzne z użyciem zasad logiki, identyfikuje kluczowe tezy i założenia, stosuje typowe strategie argumentacyjne	P6_UW P6_UK P6_UO
K_U07	stosownie do problemów dobiera odpowiednie strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę	P6_UW P6_UK
K_U08	rozpoznaje wpływ biologicznych, osobowościowych i światopoglądowych uwarunkowań na odmienne sposoby postrzegania życia społecznego w różnych kontekstach kulturowych	P6_UW
K_U09	samodzielnie dokonuje tłumaczenia tekstu filozoficznego z języka polskiego na wybrany język obcy i odwrotnie	P6_UW P6_UK
K_U10	prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	P6_UW P6_UK P6_UO
K_U11	posiada umiejętność włączenia się w prozdrowotny styl życia, wyboru formy aktywności oraz kształtowania postaw sprzyjających promocji jakości życia	P6_UW P6_UO

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

K_KS01	charakteryzuje mechanizmy i wyczuwa potrzebę rozwoju osobowościowego i zawodowego w oparciu o zdobytą wiedzę i umiejętności; rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych	P6S_KK P6S_KO P6S_KR
K_KS02	analizuje twórczo nowe sytuacje i problemy oraz samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	P6S_KK P6S_KR
K_KS03	efektywnie organizuje własną pracę (pod względem intelektualnym, aksjologicznym, prawnym, komunikacyjnym) i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania	P6S_KK P6S_KR
K_KS04	rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	P6S_KK P6S_KO P6S_KR
K_KS05	wykazuje motywację do ciągłego rozwoju osobowości oraz zaangażowanego uczestnictwa w życiu społecznym	P6S_KK P6S_KO P6S_KR
K_KS06	rozumie społeczne i kulturowe znaczenie sportu i kultury fizycznej oraz pielęgnuje własne upodobania z zakresu kultury fizycznej, dba o podniesienie swojej jakości życia i innych	P6S_KK P6S_KO P6S_KR

Objaśnienia:

W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się należy wskazać kody składników opisu efektów uczenia się zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz Rozporządzenia w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018r. (Dz. U. z 2018r., poz. 2218).

Symbol kierunkowego efektu uczenia się:

K_ (przed podkreślnikiem) -kierunkowe efekty uczenia się

_W -kategoria wiedzy

_U -kategoria umiejętności

_K -kategoria kompetencji społecznych

01 02 03 i kolejne -numer efektu uczenia się

Kod składnika opisu:

P6S_, P7S_ - charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji -poziom 6, poziom 7, po podkreślniku:

_WG –zakres i głębia/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

_WK –kontekst / uwarunkowania, skutki

_UW –wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

_UK –komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

_UO –organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

_UU –uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

_KK –oceny/ krytyczne podejście

_KO –odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

_KR –rola zawodowa/ niezależność i rozwój etos

PARAMETRYCZNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Wyszczególnienie	Wielkość parametru wynikająca z programu studiów
Liczba semestrów	6
Łączna liczba godzin zajęć w planie studiów	1830
Łączna liczba punktów ECTS, konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia	180
Liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku studiów przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy	1830
Wymiar praktyk	czas trwania: 4 tygodnie
	liczba godzin: 120
	punkty ECTS: 8
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	172
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – dotyczy kierunków przyporządkowanych do dyscyplin innych niż nauki humanistyczne lub społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć podlegających wyborowi	63
Łączna liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności – dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim	92

Program studiów został podzielony na następujące grupy/moduły kształcenia:

- moduł kształcenia ogólnego, który realizowany jest w wymiarze 420 godzin i 34 pkt. ECTS dla wszystkich specjalności,
- moduł kształcenia podstawowego, który stanowi:
  - 510 godzin i 59 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
  - 510 godzin i 52 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”.
- moduł kształcenia kierunkowego, który wynosi:
  - 450 godzin i 51 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
  - 450 godzin i 55 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”.

- moduł przedmiotów fakultatywnych, który realizowany jest w wymiarze:
  - 135 godzin i 10 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
  - 135 godzin i 10 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”.
- moduł przedmiotów specjalnościowych, który stanowi:
  - 315 godzin i 21 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
  - 315 godzin i 25 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”.

Szczegółowy wykaz poszczególnych modułów kształcenia znajduje się w planie studiów. Natomiast efekty uczenia się, treści programowe, formy i metody kształcenia dla poszczególnych modułów zajęć zawarte są w kartach przedmiotów.

Grupa przedmiotów do wyboru liczy ogółem:

- 26 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
- 10 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”.

Włączając do tej grupy również moduły do wyboru: seminarium dyplomowe i wybór języka obcego nowożytnego, ilość punktów zwiększa się do:

- 56 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”, co stanowi 31% pkt. ECTS;
- 44 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”, co stanowi 24% pkt. ECTS.

Wybór ten jest realizowany poprzez następujące procesy:

- realizowanie przedmiotów do wyboru z oferty przedstawianej przez Instytut Filozofii:
  - 24 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną”;
  - 8 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”, co stanowi 24% pkt. ECTS.
- realizowanie przedmiotów swobodnego wyboru/tutoringu. Wybór obejmuje przedmioty oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych – 5 pkt. ECTS dla wszystkich specjalności;
- wybór seminarium dyplomowego – 15 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia teoretyczna” i „Filozofia z komunikacją społeczną” oraz 19 pkt. ECTS dla specjalności „Filozofia nauczycielska”;
- wybór języka obcego nowożytnego – 10 pkt. ECTS;
- wybór specjalności.

Wymienione powyżej sposoby uzyskiwania punktów ECTS dają możliwość studentowi wyboru sposobu zdobycia tychże punktów w wymiarze co najmniej 30%.

1. OPISOWA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Całość programu kształcenia obejmuje dla 180 punktów ECTS, co w przeliczeniu (1 pkt. ECTS ~ 25-30 h) daje przedział 4500 - 5400 godzin do zrealizowania przez studenta. Godziny realizowane podczas zajęć dydaktycznych to 1830. Ponadto student ma możliwość uczestniczenia w konsultacjach pracowników dydaktycznych w wymiarze 3 godzin tygodniowo każdego z pracowników. Przyjmując udział studenta w konsultacjach w wymiarze 12 godzin tygodniowo u różnych pracowników dydaktycznych, biorąc pod uwagę liczbę tygodni zajęć (15) i semestrów (6) można wyliczyć, iż praca studenta z udziałem nauczyciela akademickiego wyniesie dodatkowo 1080 godzin w cyklu kształcenia, co razem z liczbą godzin dydaktycznych (1830) stanowi ponad 50 % wszystkich godzin realizowanych z udziałem nauczycieli akademickich. Obliczenia te nie uwzględniają komunikacji elektronicznej (mailing, skype i in.) i innych form komunikacji bezpośredniej (zebrania naukowe, wyjazdy naukowe, zebrania koła naukowego itp.).

1. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia przez studenta pierwszego stopnia Filozofii:

Weryfikacja indywidualnych efektów uczenia się w obrębie studiów filozoficznych realizowanych w UJD odbywa się za pośrednictwem przyznawania ocen z:

- Egzaminów
- Zaliczenia wykładów
- Zaliczenia ćwiczeń, w tym seminariów dyplomowych
- Zaliczenia ćwiczeń laboratoryjnych
- Zaliczenia praktyk programowych
- Określenia jakości pracy dyplomowej

Uwaga! Dopuszcza się możliwość włączenia do planu i programu studiów innych przedmiotów, podlegających zaliczeniu bez określenia oceny.

Ustala się następujące oceny oraz ich liczbowe odpowiedniki i oceny w systemie ECTS:

- Oceny pozytywne:

- Bardzo dobry (5,0) – A
- Dobry plus (4,5) – B
- Dobry (4,0) – C
- Dostateczny plus (3,5) – D
- Dostateczny (3,0) – E

- Ocena negatywna:

- Niedostateczny (2,0) – Fx, F

Wymieniona skala ocen odpowiada następującemu stopniowi opanowania wiedzy:

- Bardzo dobry 90–100%
- Dobry plus 79–89%
- Dobry 68–78%
- Dostateczny plus 57–67%
- Dostateczny 46–56%

Ocena uzyskiwana z egzaminu powinna być wynikiem sprawdzianu wykonanego w warunkach kontrolowanej samodzielności.

Specyficzny charakter posiada ocena końcowa otrzymywana przez studenta wraz z dyplomem ukończenia studiów. Metodykę jej ustalania wskazuje Regulamin studiów w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie w § 32.

W związku z dążeniem do precyzyjnego sprawdzenia oczekiwanych efektów uczenia się, w realizowanym na kierunku systemie ocen powinno się unikać binarnej skali ocen (zaliczenia/niezaliczenie), stosować zaś przyjętą wielowartościową skalę ocen.

Formy sprawdzianu egzaminacyjnego mogą być następujące:

- Ustne omówienie zagadnień problemowych
- Pisemne rozwiązania zagadnień problemowych
- Test otwarty
- Test zamknięty wielokrotnego wyboru

Specyficzną formą sprawdzianu egzaminacyjnego jest egzamin licencjacki. Warunki dopuszczenia do tego egzaminu, jego forma oraz procedury organizacyjne precyzuje Regulamin studiów w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie w § 32.

Formę sprawdzianu egzaminacyjnego określa prowadzący zajęcia.

Sprawdzian zrealizowany w warunkach kontrolowanej samodzielności, pod nadzorem Koordynatora Przedmiotu jest jedyną podstawą uzyskania oceny pozytywnej z egzaminu. Otrzymanie takiej oceny nie jest możliwe na podstawie oceny zaliczenia z ćwiczeń.

Ocena uzyskiwana z zaliczenia może być wynikiem:

- Sprawdzianów zrealizowanych w warunkach kontrolowanej samodzielności
- Zindywidualizowanych prac własnych studentów wykonywanych w warunkach niekontrolowanej samodzielności
- Wykonania zadań praktycznych, przewidzianych w programie zajęć
- Opracowania sprawozdań z przebiegu i wyników wykonania powyższych zadań
- Aktywnego uczestniczenia w zajęciach przez studenta, przy czym warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność w co najmniej 80% zajęć.

2. Zasady i forma odbywania praktyk

I. Organizacja praktyk

Praktyka zawodowa jest organizowana przez odpowiednią po temu jednostkę organizacyjną Uczelni, co nie wyklucza, że praktyki mogą odbywać się na zasadzie wolontariatu. Miejscem odbywania praktyki są media (prasa, radio, tv), placówki kultury (ośrodki kultury, galerie, agencje artystyczne, fundacje), redakcje wydawnictw, urzędy administracji, samorządy, organizacje społeczne (stowarzyszenia, towarzystwa, związki), partie polityczne, instytucje zajmujące się konsultingiem i reklamą, instytucje pomocowe (poradnictwo społeczne i duchowe (nie-religijne)): np. telefon zaufania, pomoc rodzinie, instytucje zalgorytmizowane (np. banki) lub inne instytucje.

II. Czas praktyk

Praktyka jest realizowana po drugim roku studiów w wymiarze trzech tygodni w okresie wakacyjnym (wrzesień), w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Studenta obowiązuje 6-godzinny dzień pracy (30 godz. tygodniowo).

III. Warunki zaliczenia praktyki

Warunkiem zaliczenia praktyki jest dostarczenie wyznaczonemu przez Uczelnię opiekunowi:

1. wypełnionego dziennika praktyk,
2. opinii wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki z tej jednostki, w której student odbywał praktykę.

Na podstawie powyższych dokumentów opiekun praktyk dokonuje wpisu w indeksie studenta.

Dokumenty dotyczące praktyki student powinien złożyć w Uczelni w ciągu siedmiu dni od daty zakończenia praktyki.

IV. Cel praktyki

Celem praktyki odbywanej przez studenta jest m.in.:

- kształcenie umiejętności w zakresie współpracy zespołowej i komunikacji międzyludzkiej;
- zapoznanie się z działalnością danej jednostki organizacyjnej, z jej strukturą, aktami prawnymi, ze sposobem pozyskiwaniem informacji i obiegiem dokumentów;
- uzyskanie wiedzy o charakterze operacyjnym, niezbędne do takich form aktywności intelektualnych, jak sztuka argumentowania, prowadzenie dialogu czy kształtowanie postaw światopoglądowych (wiedza z zakresu komunikacji, dialogu, mediacji itp.).

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki – minimum 1 punkt ECTS za jeden tydzień praktyk – 5 pkt. ECTS.

3. Określenie sposobu współdziałania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Interesariuszami zewnętrznymi dla kierunku Filozofia są:

Tygodnik Katolicki „Niedziela”
42-200 Częstochowa, ul. 3 Maja 12

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
42-263 Wrzosowa, Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1

Biuro poselskie Posła na Sejm RP Szymona Giżyńskiego,
Biuro Częstochowa 42-200 Częstochowa, ul. Łódzka 18 lok. 2

Urząd Miejski w Zawierciu, Prezydent Miasta Zawiercie
42-400 Zawiercie, ul. Leśna 2

Fundacja „Widzialni”
42-202 Częstochowa, ul. Warszawska 53

Usługi Geodezyjne Grzegorz Glin
Borowno, ul. Wolności 21, 42-233 Mykanów,

Valere Grupa Mediowa
43-100 Tychy, ul. Armii Krajowej 105

Betacom S.C. Piotr Ciombor, Edyta Kubala-Ciombor,
31-027 Kraków, ul. Mikołajska 14

Grota Solna „Galos” Centrum Zdrowia i Terapii Naturalnych
42-200 Częstochowa, ul. Broniewskiego 3,

CEMEX Polska Sp. z o.o.
02-232 Warszawa, ul. Łopuszańska 38 D

Stowarzyszenie „Kreatywni”
42-300 Myszków, ul. Żeromskiego 11

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”
42-200 Częstochowa, ul. Jana Pawła II 126/130.

Urząd Miasta Częstochowa
42-200 Częstochowa, ul. Śląska 11/13, p. 101

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie, Sp. z o. o.
42-216 Częstochowa, ul. Al. Niepodległości 30,

Biblioteka Publiczna im. W. Biegańskiego
42-200 Częstochowa, Al. NMP 22

Biblioteka Publiczna im. Jana Łaskiego Młodszego
ul. 9 Maja 6, 98-100 Łask

Muzeum Częstochowskie
42-200 Częstochowa, al. NMP 47,

„Sphinx” Biuro Konsultingowe Jan Żelechowski
Adres do korespondencji: 42-224 Częstochowa 24, skr.1177
Sekretariat: 42-200 Częstochowa, ul. Dekabrystów 35 b, lok. 104

Urząd Miejski w Łasku
98-100 Łask, ul. Warszawska 14

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku
98-100 Łask, ul. 9 Maja 33

FIZJO-MET Centrum Fizjoterapii – mgr Marta Wnuk
42-400 Zawiercie, ul. Paderewskiego 36

Zespół Szkół im. Dra Wł. Biegańskiego
42-218 Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 75

Iwona Gramatyka Dyrektor ds. Administracyjnych
Biuro Organizacji Targów
Polska Technika Górnicza S. A.
40-005 Katowice, ul. Korfantego 35

Jarosław Krykwiński
Konsul Honorowy Republiki Czeskiej
42-200 Częstochowa, AL. Najświętszej Maryi Panny 24 lok. 18

Agencja Rozwoju Zawiercia
42-400 Zawiercie , ul. Technologiczna 15

4. Określenie sposobu uwzględnienia wniosków z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów

Istotnym elementem oceny jakości kształcenia są badania opinii absolwentów o programie nauczania, kadrze nauczającej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektach uczenia się, jak również o wadach i zaletach odbytych studiów. Absolwenci danego kierunku studiów, anonimowo i dobrowolnie, wyrażają swoją opinię za pomocą ankiety. Uzyskanie opinii absolwentów powinno odbywać się w każdym roku akademickim po przeprowadzeniu egzaminów dyplomowych. Biuro Karier UJD przeprowadza badania ankietowe absolwentów w rok po ukończeniu studiów, w celu uzyskania informacji na temat przydatności uzyskanego wykształcenia w możliwości zatrudnienia.

W ramach monitorowania karier absolwentów przewiduje się wypracowanie metod badania ankietowego skierowanego do absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych – potencjalnych pracodawców – w celu zweryfikowania adekwatności efektów uczenia się absolwentów do oczekiwań i zapotrzebowania na rynku pracy. Biuro opracowuje ankiety i przesyła wyniki do Instytutu za pośrednictwem Dziekana Wydziału. Dyrekcja Instytutu w porozumieniu z kierownikami zakładów i pracownikami uwzględnia wyniki analizy w modelowaniu efektów uczenia się, ustalaniu treści programowych oraz ustalaniu relacji między zajęciami teoretycznymi a praktycznymi.

Niezbędnym elementem walidacji jest monitorowanie kariery zawodowej absolwentów uczelni przez stały kontakt z nimi w formie ankiet dotyczących zatrudnienia i awansu zawodowego. Analiza

wyników przeprowadzonych ankiet winna wskazywać na zgodność zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. Zaleca się przeprowadzenie ankiet po roku od ukończenia studiów, a potem po trzech latach.

5. Określenie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Program kształcenia jest skorelowany z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego przede wszystkim poprzez wszechstronną współpracę z organami rządowymi i samorządowymi, takimi jak: Kuratorium Oświaty, Regionalny Ośrodek Metodyczny, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Samorządowy Ośrodek Metodyczny, Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego, Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”, Regionalny Ośrodek Kultury, Muzeum Częstochowskie. Postulaty wysuwane podczas spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, czyli przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, członkowie kierunkowego zespołu analizują i uwzględniają w planach studiów, w tym poszczególnych specjalności oraz instrukcjach praktyk i omawiają możliwości wprowadzenia treści odpowiadających potrzebom rynku pracy. Zajęcia z zakresu edukacji regionalnej są istotnym elementem programu na każdym poziomie kształcenia i zespalają program kształcenia z potrzebami regionu, uczulając tym samym studentów na problemy „małej ojczyzny”.

6. Stopień umiędzynarodowienia:

Instytut Filozofii prowadzi następujące międzynarodowe programy dydaktyczne:

1. Projekty dydaktyczne – wykłady „Profesorów wizytujących” zrealizowane w Instytucie Filozofii UJD; w semestrze letnim 2018/19 roku prowadził zajęcia prof. Pavol Dancák z Instytutu Filozofii i Studiów nad Religią Uniwersytetu w Preszowie (Słowacja).
2. Projekty dydaktyczne „Wymiana semestralna” staże trzymiesięczne zrealizowane w Instytucie Filozofii UJD z następującymi partnerami zagranicznymi:
  - semestr letni 2018/19: osiem studentek z Katedry Filozofii z Uniwersytetu Kijowskiego im. Borisa Grinchenki
  - semestr zimowy 2018/19: Czerkawski Uniwersytet Narodowy w Czerkasach (dwoje studentów: 29.09.18-03.01.19)

7. Sposoby doskonalenia jakości kształcenia

Opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

a. Sposób weryfikowania efektów uczenia się w trakcie całego procesu kształcenia na kierunku Filozofia studia I stopnia:

Procedury weryfikacji efektów uczenia się na kierunku Filozofia (I stopień):

Wprowadzenie do systemu szkolnictwa wyższego w Polsce Polskich Ram Kwalifikacji (PRK) zaowocowało wdrożeniem na Wydziale Filologiczno-Historycznym UJD metody prezentacji oferty dydaktycznej uczelni w postaci efektów uczenia się. Efekty uczenia się to oczekiwane u absolwenta kompetencje personalne i społeczne, a także wiedza i umiejętności jej rozumienia i stosowania. Efekty uczenia się definiują, co uczący się powinien wiedzieć, rozumieć, umieć, zrobić po zakończeniu określonych zajęć (kursu, studiów). Proces nauczania na uczelni wyższej służy uzyskaniu przez studentów zdefiniowanych przez nauczycieli akademickich efektów uczenia się. Potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się jest zadowalające wykonanie zestawu zadań na ocenę. Ocena ma zatem sprawdzić, czy oczekiwane efekty uczenia się zostały rzeczywiście osiągnięte. Oznacza to, że nauczyciele akademicy podczas swej pracy dydaktycznej powinni mniejszą uwagę poświęcać na ekspresję osobistej wiedzy i kompetencji, a skupić się przede wszystkim na pomocy studentom w osiągnięciu zamierzonych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się dla kierunku studiów Filozofia pierwszego stopnia zawarte są w opracowanym dla nich programie, zaś dla poszczególnych modułów lub zajęć, w kartach przedmiotów. Karty poszczególnych przedmiotów nauczyciele akademicki opracowują zgodnie z wymogami Polskich Ram Kwalifikacji. Są one stale monitorowane i modyfikowane.

Karty przedmiotu zawierają;

- informacje ogólne (kierunek, specjalność, tryb studiów, kod zajęć, język wykładowy zajęć, grupa treści kształcenia, w ramach której prowadzone są zajęcia, forma i rodzaj zajęć, rok i semestr studiów, liczba godzin dydaktycznych, punkty ECTS, poziom zajęć, metody dydaktyczne, profil studiów, forma i warunki zaliczenia, sposób realizacji zajęć, koordynator i prowadzący zajęcia, egzaminujący, wymagania wstępne i dodatkowe oczekiwane kompetencje kandydata/studenta, narzędzia dydaktyczne);

- informacje szczegółowe (cele kształcenia, efekty uczenia się w zakresie wiedzy, efekty uczenia się w zakresie umiejętności, efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych i personalnych, treści merytoryczne kształcenia (szczegółowy program zajęć), forma i weryfikacja efektów uczenia się (metody i kryteria ocenienia), skala ocen, literatura podstawowa, literatura uzupełniająca;

- obciążenie pracą studenta wraz z przypisanymi punktami ECTS odpowiadającymi ilości pracy koniecznej do zaliczenia pojedynczego przedmiotu;

- inne przydatne informacje o przedmiocie.

Ocena osiągniętych przez studenta efektów uczenia się odbywa się podczas zajęć dydaktycznych. Jest ona dokonywana wtedy przez prowadzącego zajęcia nauczyciela akademickiego. Formą walidacji mogą być prezentacje PowerPoint i projekty, prace pisemne i analizy tekstów źródłowych, odpowiedzi ustne, egzaminy, kolokwia i inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności studentów. Istotnym jest również zastosowanie alternatywnych form sprawdzenia efektów uczenia się. Projektując je, formułuje się treści rozwiązywanych przez studentów zadań problemowych, w taki sposób, aby studenci mogli zademonstrować umiejętności korzystania z rozmaitych źródeł informacji – podręczników, notatek i informacji pochodzących z Internetu, ale także twórcze formy weryfikujące: projekty, obecne przede wszystkim w części warsztatowej. Istotnymi formami walidacji efektów uczenia się jest zastosowanie takich technik pracy dydaktycznej, jak metody aktywizujące, dyskusje w grupach, sformułowanie sprawdzianów wiedzy w sposób pozwalający na przedstawienie przez studenta własnej opinii. W trakcie zajęć, jako jedna z form walidacji efektów uczenia się, uwzględniona zostanie analiza przypadków (case studies), szczególnie w odniesieniu do zajęć warsztatowych. Techniki te powinny pozwolić studentom rozwijać autonomię i umiejętność współdziałania w grupie.

W ramach weryfikacji efektów sprawdzających kompetencje społeczne projektuje się takie formy jak: hospitacje zajęć i ankiety wypełniane przez studentów, dotyczące poszczególnych przedmiotów i wykładowców, wolontariat (udokumentowany zaświadczeniem lub jakąś potwierdzalną formą działalności w tym obszarze – prezentacje internetowe itp.), działania o charakterze animacyjnym, uczestniczenie w różnych formach aktywności naukowej pozazajęciowej (Koła Naukowe, stowarzyszenia, konferencje), weryfikowane za pomocą referatów, zaświadczeń o uczestnictwie w konferencjach studenckich itp.

Uzyskanie przez studenta kwalifikacji, otrzymanie przez niego dyplomu ukończenia studiów na kierunku Filozofia pierwszego stopnia jest możliwe wtedy, gdy osiągnie on założone w programie studiów kwalifikacje. Władze Wydziału podjęły więc działania, które mają na celu sprawdzenie, czy zaproponowane przez nauczycieli akademickich w kartach przedmiotów metody i kryteria oceny efektów uczenia się zostały trafnie dobrane i zastosowane podczas prowadzonych zajęć.

Ocena efektów uczenia się odbywa się poprzez ocenę zastosowanej przez nauczyciela akademickiego metody ich oceny oraz poprzez ocenę wybranych przez niego kryteriów ich oceny. Metody oceny wskazują, w jaki sposób student zademonstruje uzyskany efekt uczenia się. Z kolei kryteria oceny określają, w jaki sposób będzie ocenione wykonanie zadania.

Zarówno metody oceny, jak i kryteria oceny efektów uczenia się nauczyciele akademicki określili w przygotowanych dla kierunku Filozofia pierwszego stopnia kartach przedmiotu. Są one podawane do wiadomości studentów na początku kursu po to, aby przed rozpoczęciem zajęć

wiedzieli oni, jakich efektów oczekuje od nich prowadzący oraz, jak są zdefiniowane poszczególne poziomy ich osiągnięcia. Wyeksponowanie metod i kryteriów oceny sprawia, że studenci wiedzą, co mają zrobić, aby spełnić kryteria oceny określone dla danego przedmiotu.

Ocena uzyskanych przez studenta efektów uczenia się będzie przeprowadzana przez nauczyciela akademickiego z pomocą zróżnicowanych narzędzi ewaluacyjnych. Testy z pytaniami wielokrotnego wyboru, projekty, zadania problemowe, eseje itp. narzędzia oceny, są tak przygotowane przez nauczyciela akademickiego, by pozwoliły mu na weryfikację i potwierdzenie uzyskanych przez studenta wszystkich zakładanych w karcie przedmiotu kompetencji. Każda zaproponowana studentom forma oceny powinna jasno i jednoznacznie definiować sprawdzany efekt uczenia się.

Do narzędzi ewaluacji efektów uczenia się należą dwa typy ocen, a mianowicie ocena formacyjna (zwana też oceną formującą) i ocena podsumowująca (zwana oceną sumatywną lub sumaryczną). Oba typy ocen zostały wyeksponowane w kartach przedmiotu przygotowanych dla kierunku Filozofia pierwszego stopnia przez nauczycieli akademickich.

Ocena formacyjna wyraża efekty, które studenci uzyskali w trakcie zajęć. Jest ona przeprowadzana przez nauczycieli i studentów zarówno na początku zajęć, jak i w ich trakcie. Ocena formacyjna pomaga nauczycielowi nie tylko ocenić okresowe osiągnięcia studentów, ale również ewentualnie dostosować nauczanie do ich poziomu w celu uzyskania założonych efektów uczenia się. Studentom natomiast ocena formacyjna pomaga w uczeniu się, umożliwiając zidentyfikowanie ewentualnych braków w wiedzy i innych kompetencji. Ocena formacyjna nie zawsze powinna mieć wpływ na ocenę końcową.

Ocena podsumowująca jest przeprowadzana pod koniec zajęć. Pozwala ona podsumować osiągnięte efekty uczenia się, a także wyznaczyć poziom ich realizacji. Ocena podsumowująca nie musi uwzględniać wszystkich zdefiniowanych dla danego przedmiotu efektów uczenia się, jeżeli efekty te zostały już ocenione podczas oceny formacyjnej.

Warto podkreślić, że sposób oceny efektów uczenia się zależy bezpośrednio od specyfiki przedmiotu oraz formy zajęć. Przedmiotem oceny może być zarówno aktywność studenta na zajęciach, jak i jego udział w dyskusji, udział w pracy zespołowej, wyniki sprawdzianów częściowych i kolokwium zaliczeniowych.

b. Analiza zakładanych i uzyskanych efektów z realizacji praktyk

Podstawą analizy zakładanych i uzyskanych efektów z realizacji praktyk jest dziennik praktyk oraz opinia wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki z tej jednostki, w której student odbywał praktykę. Analizy dokonuje powołany z ramienia Uczelni opiekun praktyk.

c. Ocena realizacji zakładanych efektów uczenia się

Na Wydziale są systematycznie prowadzone okresowe przeglądy programów nauczania oraz kart przedmiotów. Czynności te mieszczą się w kompetencji funkcjonujących na Wydziale Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji efektów uczenia się, propozycje ich korekt i zmian Zespół ten przekazuje Z-cy Dyrektora ds. dydaktycznych i Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia. Zespół ds. Jakości Kształcenia opiniuje te propozycje i swoje sugestie przekazuje Dziekanowi i Radzie Wydziału Filologiczno-Historycznego. Formalne uregulowania dotyczące problematyki jakości kształcenia zawarte zostały w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Terminarz zaliczeń oraz warunki ich uzyskania podawane są studentom na początku każdego roku akademickiego.

Protokoły zaliczeń, prace dyplomowe i ich recenzje są archiwizowane i poddawane kontroli w celu monitorowania poprawności procesu oceniania.

Zasady oceniania studentów są określone formalnie w kartach poszczególnych przedmiotów. Stosowanie przyjętych na Wydziale zasad jest na bieżąco weryfikowane w ramach kontaktów Prodziekanów ze studentami, hospitacji zajęć oraz semestralnych badań ankietowych studentów. Wnioski z tych działań przekazane są zainteresowanym nauczycielom akademickim oraz ich

przełożonym, a skuteczność działań naprawczych jest oceniana na zwoływanych Radach Instytutu i Radach Wydziału.

Potwierdzenie osiągnięć efektów uczenia się wymaga oceny końcowej. Student powinien być poinformowany przez nauczyciela akademickiego o zasadach oceny poszczególnych przedmiotów. Zasady te zostały opisane w kartach przedmiotu.

Ocenę końcową nauczyciel akademicki w określonym przez władze uczelni terminie wpisuje do indeksu studenta oraz umieszcza ją w elektronicznym systemie USOSweb.

Ocena końcowa może być pozytywna w przypadku, gdy dla każdego z wymaganych efektów uczenia się uzyskano co najmniej ocenę dostateczną.

Na Wydziale Filologiczno-Historycznym egzaminy odbywają w trakcie sesji egzaminacyjnej. Egzamin przeprowadza wykładający dany przedmiot w języku, w którym był on prowadzony. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach dziekan może upoważnić innego nauczyciela akademickiego o dorobku naukowym pozwalającym na ocenę efektów uczenia się. Do egzaminu mogą przystąpić studenci, którzy uzyskali wymagane zaliczenie z ćwiczeń i spełnili pozostałe warunki ustalone przez wykładowcę. Szczegółowe informacje dotyczące zasad przeprowadzania egzaminu przedmiotowego zawarte są w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Zaliczenie zajęć odbywa się w terminie ustalonym przez władze uczelni. Zaliczenia dokonuje prowadzący zajęcia w języku, w którym były one prowadzone. Prowadzący zajęcia ma obowiązek przedstawić i udostępnić studentom na pierwszych zajęciach opis przedmiotu, zawierający efekty uczenia się, program zajęć, wykaz zalecanej literatury, wymaganą formę uczestnictwa w zajęciach, zasady uzyskiwania efektów uczenia się, zasady ustalenia łącznej oceny zajęć oraz ewentualne inne wymagania. Oceny efektów uczenia się prowadzący musi dokonać nie później niż do ostatniego dnia przewidzianego w danym semestrze na zajęcia dydaktyczne.

Pracownicy Wydziału mają obowiązek przechowywać dokumentację z egzaminów pisemnych, końcowych kolokwii zaliczeniowych oraz innych prac studenckich (np. kolokwia, esej, prace zaliczeniowe, sprawozdania, port folio itp.) Powinna być ona przechowywana przez prowadzących zajęcia przez okres trzech semestrów od zakończenia zajęć z przedmiotu. Po tym okresie dokumentację tę należy zniszczyć zgodnie z zasadami przyjętymi w archiwizacji.

Ostatnią z form walidacji, wieńczącą proces kształcenia na I stopniu kierunku Filozofia jest praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy. Jej napisanie i obronienie jest warunkiem koniecznym do ukończenia przez studenta uczelni i zdobycia tytułu zawodowego licencjata kierunku Filozofia pierwszego stopnia.

O jakości pisanych prac dyplomowych powinny świadczyć: samodzielny nakład pracy studenta, strona badawcza pracy i możliwość praktycznego zastosowania wyników badań. Warunki konstruowania pracy reguluje Instrukcja dyplomowania. Tok postępowania w zakresie uzyskania dyplomu określony został w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Za kontrolę jakości prac dyplomowych realizowanych w danym Instytucie odpowiadają Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Ocena procesu kształcenia i uzyskanych przez studentów efektów uczenia się na kierunku Filozofia pierwszego stopnia odbywa się w oparciu o analizę: zgodności założonych efektów uczenia się z programem studiów na poszczególnych kierunkach, planów studiów, systemu punktowego ECTS, naukowego i dydaktycznego dorobku nauczycieli akademickich oraz ich doświadczenia zawodowego, obsadę zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, wymogi dotyczące warunków egzaminów i zaliczeń, wymogi dotyczące przygotowywania prac dyplomowych.

d. Analiza warunków i trybu rekrutacji na studia

Jako procedurę kwalifikacyjną przyjmuje się konkurs świadectw maturalnych.

Proponuje się następujące kryteria:

- nowa matura: konkurs świadectw dojrzałości – średnia z trzech przedmiotów (wyniki uzyskane na egzaminie maturalnym średnia z poziomu podstawowego i rozszerzonego): język polski, język obcy nowożytny, historia:

stara matura: konkurs świadectw średnia z trzech przedmiotów (najwyższe oceny ze świadectwa ukończenia szkoły średniej i dojrzałości): język polski, historia, język obcy;

- w przypadku równej sumy ocen końcowych z wyżej wymienionych przedmiotów o kolejności przyjęć decyduje wyższa ocena z języka polskiego;

- bez postępowania kwalifikacyjnego przyjmowani będą laureaci i uczestnicy szczebla centralnego olimpiady z filozofii, języka polskiego lub historii oraz laureaci szczebla okręgowego olimpiady z filozofii.

W Uczelni funkcjonuje Internetowa Rejestracja Kandydatów.

e. Zbieranie i wykorzystywanie opinii pracodawców do tworzenia i doskonalenia programów kształcenia.

Instytut Filozofii, jako jednostka prowadząca kierunek studiów, konsultuje okresowo program kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi, a następnie wprowadza zmiany w zakresie: tworzenia nowych kierunków i specjalności, umożliwienia studiów międzyinstytutowych oraz projektowanych kierunkowych efektów uczenia się. Efekty uczenia się dla kierunku Filozofia były konsultowane z przedstawicielami środowiska pracodawców, przedstawicielami massmediów i z instytucjami społecznymi.

Zgodnie z misją Wydział dba o rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, aby jak najlepiej przygotowywała studentów i doktorantów dla potrzeb kraju i regionu, rozwijania ich osobowości i kompetencji, wyrabiania umiejętności samodzielnego zdobywania i rozwijania wiedzy przez całe życie, kształtowania racjonalnych, etycznych i zaangażowanych postaw obywatelskich. Studia prowadzone na Wydziale budują profesjonalne, społeczne i osobowe kompetencje, pozwalające absolwentom na odgrywanie aktywnych ról w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym.

Dbanie o wysoki poziom kadry dydaktycznej obejmuje:

- zapewnianie odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- dobór nauczycieli akademickich merytorycznie przygotowanych do prowadzenia zajęć,
- okresową ocenę kadry dydaktycznej oraz hospitacje zajęć dydaktycznych,
- szkolenie kadr w zakresie m.in. nauczania wspomaganego nowoczesnymi technikami multimedialnymi, metod i technik kształcenia na odległość.

- f. Sposób wykorzystania wniosków z ocen nauczycieli akademickich dokonywanych przez studentów i doktorantów. Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest wspomagana anonimową ankietą oceny wykładów i ćwiczeń przez studentów. Dotyczy ona każdego przedmiotu zawartego w programie studiów dla danego kierunku, specjalności oraz rodzaju i formy studiów. Jest dokonywana przez studentów dobrowolnie po ukończeniu każdego cyklu zajęć. Ankieta dotyczy opinii o realizacji procesu dydaktycznego oraz oceny nauczycieli akademickich. Wyniki ankiet uwzględniane są przy dokonywaniu okresowej oceny nauczycieli akademickich. Kolejnym instrumentem oceny jakości procesu dydaktycznego są okresowe hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana w Częstochowie. Stanowią one istotny element w procesie kształcenia i doskonalenia kadry akademickiej. Hospitacje przeprowadza się w każdym semestrze na podstawie planu hospitacji, którego ramy wyznacza kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej do 31 października w semestrze zimowym, a do 15 marca w semestrze letnim. Osoby hospitujące poszczególnych pracowników dydaktycznych, spośród doświadczonych nauczycieli akademickich, uznanych dydaktyków, wyznacza kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej w porozumieniu z bezpośrednim przełożonym hospitolowanego. Wizytacja zajęć dydaktycznych przez hospitolującego odbywa się w sposób niezapowiedziany, w dowolnym terminie zajęć danego semestru, w szczególnych przypadkach kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może zarządzić hospitację o charakterze interwencyjnym w dowolnym terminie. Z hospitacji sporządza

się protokoły. Uwagi zapisane w protokołach z hospitacji są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników oraz w procesie awansowania nauczycieli akademickich.

g. Działania uczelni w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania. W celu podniesienia jakości procesu dydaktycznego oraz dbałości o przestrzeganie przepisów o prawach autorskich, w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie, tym samym na Wydziale Filologiczno-Historycznym wprowadzony został System Przeciwplagiatowy GENUINO jako narzędzie służące do badania oryginalności prac sporządzanych w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Program dokonuje analizy wszystkich prac dyplomowych poprzez integrację z systemem obsługi prac dyplomowych Archiwum Prac Dyplomowych (APD), jak również poprzez interfejs WWW dający możliwość pracownikom dydaktycznym pełnej obsługi w ramach kontroli antyplagiatowej m.in. prac podyplomowych, publikacji naukowych.

h. Instytut Filozofii, w celu zapewnienia jakości kształcenia, dba o odpowiednią infrastrukturę. Siedzibą Instytutu Filozofii jest gmach UJD w Częstochowie przy ul. Armii Krajowej 36 a. Pomieszczenia Instytutu usytuowane są na dwóch kondygnacjach (piętro III i część I piętra). Łącznie jest to 12 pomieszczeń, w tym potrzebom dydaktycznym służy 5 sal. Na piętrze zajmowanym przez Instytut Filozofii znajduje się także pracownia komputerowa (sala 309) na 12 stanowisk.

Na wyposażeniu Instytutu Filozofii znajduje się m.in.:

- komputerów – 12
- kserokopiarek – 2
- rzutnik – 1
- projektor – 2
- drukarek – 6
- zestaw interaktywny z projektorem – 1

k. Informacje na temat zapewnienia możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauk.

Studenci kierunku Filozofia mogą korzystać z Biblioteki Głównej UJD przy al. Armii Krajowej 36a. Biblioteka Główna Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie jest w pełni skomputeryzowana, a katalog biblioteczny dostępny jest w Internecie pod adresem: <http://www.bg.ajd.czyst.pl/w3opac.php>

Od 2006 roku biblioteka aktywnie współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową poprzez digitalizację swoich zasobów, dotyczących regionu częstochowskiego i Jasnej Góry (obecnie 471 dokumentów). Ponadto utworzono Bibliotekę Cyfrową UJD, której celem jest stworzenie akademickiego repozytorium zasobów cyfrowych. <http://dlibra.bg.ajd.czyst.pl:8080/dlibra> (4148 publikacji). Zasoób BC UJD zawiera:

- monografie,
- czasopisma i zeszyty naukowe wydawane przez wydawnictwo UJD (wcześniejsze WSP), zamieszczane w repozytorium z poziomu artykułu,
- prace doktorskie,
- inne prace opublikowane na podstawie licencji udzielonej przez autora.

Biblioteka Główna jest uczestnikiem kilku konsorcjów: Royal Society of Chemistry, American Chemical Society, American Institute of Physics/American Physics Society, Chemical Abstracts, dających możliwość korzystania poprzez Internet z wersji on-line zagranicznych czasopism naukowych. Ponadto posiada dostęp do zasobów licencyjnych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki: ELSEVIER, SPRINGER, WILEY-BLACKWELL, SCOPUS, WEB OF SCIENCE, EBSCO oraz czasopism Nature i Science. Biblioteka Główna UJD zapewnia swoim czytelnikom dostęp do czytelni [libra](http://libra.ibuk.pl/) (<http://libra.ibuk.pl/>). Stan na dzień 13.03.2017 – 156 książek. IBUK.libra to czytelnia on-line podręczników akademickich i książek naukowych w języku polskim. Księgozbiór jest dostępny bez logowania się z wszystkich komputerów w sieci

uczelnianej. Pracownicy i studenci UJD mogą uzyskać dostęp z komputerów domowych. Na wybranych komputerach w sieci biblioteczej dostępne są bezpłatnie e-Publikacje Nauki Polskiej (<http://www.epnp.pl/>). To zbiór publikacji naukowych z różnych dziedzin, wydawanych przez polskie uczelnie, instytuty i towarzystwa naukowe, w tym wydawane przez Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie. W Dziale Informacji Naukowej i Bibliografii oraz Czytelni Czasopism i Czytelni Politologicznej dostępna jest baza z Systemem Informacji Prawnej LEGALIS. W bazie znajduje się komplet ujednoliconych aktów prawnych od 1918 r., wzory pism i formularzy. Baza ta zawiera komentarze, monografie i czasopisma Wydawnictwa C.H. Beck. W Dziale Informacji Naukowej i Bibliografii tworzone są bazy własne:

- bibliograficzna artykułów z czasopism prenumerowanych przez Bibliotekę Główną (system WinISIS),
- „Bibliografia Publikacji Pracowników UJD” (system TINLIB).

Baza bibliograficzna artykułów tworzonych w systemie WinISIS dostępna jest

w Informatorium Biblioteki Głównej UJD, gromadzi materiały z wydawnictw ciągłych, pogrupowane w hasła dziedzinowe. Baza „Bibliografia Publikacji Pracowników UJD” rejestruje dorobek naukowy pracowników Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Biblioteka Główna UJD udostępnia swoje zbiory:

- na miejscu (przez Czytelnie),
- przez wypożyczenie miejscowe (poza Bibliotekę),
- przez wypożyczenie międzybiblioteczne – zamiejscowe,
- przez wykonywanie odbitek reprograficznych,
- z materiałów biblioteczych znajdujących się w Bibliotece Głównej UJD,
- z materiałów biblioteczych sprowadzonych do Biblioteki Głównej UJD w drodze wypożyczenia międzybibliotecznego zamiejscowego.

Biblioteka Główna sprowadza materiały biblioteczne (książki, kserokopie, skany), których nie posiadają biblioteki miasta Częstochowy. Sprowadzone dzieła udostępnia się tylko na miejscu w Czytelni. Dla zainteresowanych Czytelników biblioteka oferuje szereg dodatkowych usług:

- ksero,
- skanowanie,
- wydruki komputerowe,
- termosklejanie dokumentów,
- nagrywanie na płyty CD/DVD,
- wykonywanie fotografii cyfrowych sprzętem bibliotecznym ze zbiorów Biblioteki, których nie wolno kserować ze względu na stan zachowania.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie posiada stronę internetową: www.bg.ajd.czyst.pl. Na stronie znajdują się m.in.: katalog on-line biblioteki, zdigitalizowany katalog czasopism, Przewodnik po bibliotece, Biblioteka Cyfrowa UJD; ponadto zawiera regulamin, dane kontaktowe i wszelkie informacje dotyczące biblioteki. Osoby posiadające konto czytelnicze mają możliwość elektronicznego zamawiania książek do wypożyczenia oraz korzystania z licencjonowanych baz danych. Pracownicy Biblioteki prowadzą szeroką działalność mającą na celu popularyzację czytelnictwa.

W tym celu przygotowują prezentacje multimedialne dotyczące funkcjonowania biblioteki i możliwości korzystania z jej różnorodnych zasobów, przeprowadzają szkolenia biblioteczne oraz organizują wystawy. Oprócz Biblioteki Głównej w Uczelni działają biblioteki sieci, które posiadają swoje księgozbiory specjalistyczne:

- Biblioteka Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego,
- Biblioteka Studium Nauki Języków Obcych,
- Biblioteka Wydziału Sztuki,
- Biblioteka Instytutu Filologii Obcych,
- Biblioteka Wydziału Filologiczno-Historycznego.

Całość księgozbioru sieci bibliotek uczelnianych dostępna jest w Internecie pod adresem: <http://www.bg.ajd.czyst.pl/bg-biblioteki-sieci.php> Biblioteka Główna oprócz książek i

prenumerowanych czasopism umożliwi korzystanie z wersji on-line zagranicznych czasopism naukowych. Zakupiono dostęp do baz danych (w ramach konsorcjów):

- Royal Society of Chemistry,
- American Chemical Society,
- American Institute of Physics/American Physics Society,
- Chemical Abstracts.

Ponadto biblioteka posiada dostęp do zasobów licencyjnych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (<http://wbn.edu.pl/>):

- ELSEVIER

informacje o bazie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#elsevier>

wejscie do bazy: <http://www.sciencedirect.com/>

- SPRINGER

informacje o bazie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#springer>

wejscie do bazy: <http://link.springer.com/>

- WILEY-BLACKWELL

informacje o bazie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#wb>

wejscie do bazy: <http://onlinelibrary.wiley.com/>

- SCOPUS

informacje o bazie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#scopus>

wejscie do bazy: <http://www.scopus.com/>

- WEB OF SCIENCE

informacje o bazie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#wok>

wejscie do bazy: <http://apps.webofknowledge.com/>

- EBSCO

informacje o bazie: http://www.pfsl.poznan.pl/eifl-docs/komunikat_ebsco.pdf

wejscie do bazy: <http://search.ebscohost.com/>

- NATURE

informacja o czasopiśmie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#nature>

wejscie do bazy: <http://www.nature.com/nature/index.html>

- SCIENCE

informacja o czasopiśmie: <http://vls.icm.edu.pl/zasady/index.html#nature>

wejscie do bazy: <http://www.sciencemag.org/magazine>

8) Dodatkowe informacje

Załączniki:

- plan studiów,
- karty przedmiotów (syllabusy).

Program studiów ustalony Uchwałą Senatu nr 199/2019 z dnia 25 września 2019r.